

CERKVENI GLASBENIK.

Organ Cecilijinega društva v Ljubljani.

Izhaja po enkrat na mesec in velja za celo leto z muzikalno prilogo vred 2 gold., za ude Cecilijinega društva in za cerkve ljubljanske škofije 1 gold. 50 kr.

Vredništvo in opraviništvo sta na mestnem trgu št. 10.

Spremenljive pevske molitve pri sv. maši.

(Konec.)

4 *Communio*.

Communio, ali obhajilna molitev ima svoje ime od todi, ker je najbližja mašnikovemu obhajilu. Mašnik jo moli potem, ko je kelih zbrisal in se podal na listovo stran. Pevskemu zboru pa je dolžnost, kakor ukazuje Caeremon. Episc., peti *Agnus Dei*, po njem pa pesen „*Communio*“, kadar je celebrant presv. kri zavžil, med tem ko se vernim sv. obhajilo deli; ako se pa ne deli, poje se *communio* med tem, ko mašnik kelih zbrisuje.

Med obhajilom, katerega se je nekda vsa duhovščina in za njo vse ljudstvo vdeleževalo, prepevali so se (kakor spričujejo vse liturgije) psalmi, in sicer določeni psalmi n. pr. 33. in 41. — Mnoge pismene svedoče govoré tudi o nekem prepevanju psalmov po obhajilu. Tako se bere v 29. kánonu sv. Hippolyta, da „kadar so mašniki in diakoni vernike obhajali, potem stopijo v kor in molijo psalme“. Sv. Ciril Jeruzalemski opominja po obhajilu na molitev čakati in Bogu hvalo dajati zato, da je vernike tolikih skrivnosti vredne storil *). Enako govoré apostolske konstitucije o neki zahvali po sv. obhajilu, katera ne more nič družega biti, kot psalмовo petje; kajti druge skupne molitve razen liturgične tadaj niso poznali. S tem psalmovim petjem, ali prav za prav, z *antifono*, katera se je pred psalmom pela, je brez dvojbe naša *communio* identična, ker le tako se dá razlagati različnost *antifon*, katerih se primeroma le malo edino na obhajilo ozira. Da bi se liturgija okrajšala, opustilo se je v poznejših časih popevanje psalma in le *antifona* sama se je pridržala, — dokler tudi ona s cerkvenega kora nij izginila.

Naj je *communio* le ena sama psalmova vrstica, ali kar se tudi nahaja, iz dveh vrstic zložen, naslanja se, in to zlasti v mašah prazniških dób in Gospodovih praznikov, tesno na prejšnje spremenljive pevske molitve, na *introitus*, *graduale* in *offertorium*; dá, *communio* je čestokrat le njih ponavljanje ter hrani v sebi kako prerokovanje, ali pa izraža njegovo spolnitev. Če se kaže prerokovanje v komuniji adventnih maš, se glasi v tretji maši božičnega praznika: „Videle

*) V. Mistg. katech. pogl. 22.

so vse pokrajine zemeljskega kroga zveličanje našega Boga: Večinoma je pa ta pevska molitev iz nove zaveze in se naslanja v tem slučaju na berilo t. j. na list ali evangelije, ker je iz enega ali drugega vzet. V skupnih mašah (*decommuni*) svetnikov je *communio* enako v tesni zvezi z življenjem svetnikovem, kazoč njegovo borenje ali njegovo zveličanje, kakor se n. pr. glasi v mašah *plur. martyrum*: „In če so po mišljenji ljudi muke prenašali, jih je Bog le skušal; kakor zlato v peči jih je poskušal v kot žgalno daritev jih je sprejel“ — ali v maši, spoznovalcev, za katero je cerkev 42. vrstico iz 12. pogl. sv. Luke preuredila ter za *communio* uporabila: „Zvesti in modri hlapec, ki ga je Gospod postavil za svojo družino, da jim daje o pravem času primernega živeža“.

Naj se tudi marsikatera *communio* posebno na sv. obhajilo ozira in je tako nekaka zahvala zanj: vendar smemo trditi, da ji je glavna misel le prazniška, katera se tu zadnjikrat v maši izrazi. Prav iz tega vzroka je od velike noči do praznika presv. Trojice z obhajilno molitvijo (*communio*) Alelluja sklenjena. Sv. cerkev je hotela s prepevanjem po obhajilu vernike še enkrat zbrati ukazujoč jim, da se s psalmom zahvalijo za vso sv. daritev, kateri vsaka doba cerkvenega leta svoj lastni pečat vtisne; položila je v *antifono* praznično misel in s tem pokazala, v katerem duhu naj bi se psalm prepeval. Naj bi tudi kdo rekel, da zdaj, ko se ves psalm pri komuniji več ne poje, sv. cerkev svojim vernikom v sami antifoni nekako geslo ali nekaj vzdih za ves dan podati želi, vendar ta misel glavnemu pomenu komunije vrednosti ne vzame, ker se popolnoma sklada z liturgijo sv. Jakoba; ondi namreč se bere po obhajilu: „Gospod napolni naša usta s svojo hvalo in naše ustnice z veseljem, da ves dan poveljujemo tvojo čast in visokost“.

Ne prezirajmo tedaj pevske molitve „*communio*“, kajti vredna je, da jo zopet povzdignemo do časti liturgične pesni, zlasti ker pri nji odpade ničevi ugovor, češ da primanjkuje časa in ker je kaj lahko, to kratko molitvico koralno peti. Pripomoglo bode to petje, da bodeta obhajilo in vsa sv. daritev tem gotovejše stvarjala in da bode dolžnost, Boga poveljevat in svojo dnino njemu v čast in hvalo opravljati, vernikom ves dan pred očmi.

Končali smo s tem člankom razlaganje „spremenljivih pevskih molitev“ pri sv. maši, kakoršne so: *introitus*, *graduale*, *offertorium* in *communio*. Dostaviti nimamo ničesa, razen srčno željo, da bi to seme ne bilo padlo na skalnata tla, marveč da bi donášalo stoteren sad, ter da bi se v prihodnje na nobenem koru več ne preziral znani dekret S. R. C. 11. sept. 1874., ki slóve: *Usus, quod in Missis cum cantu praetermittatur cantus introitus, offertorii, communionis et, quando post epistolam occurrit, etiam sequentiae, tollatur!*

Spremenljive pevske molitve pri sv. maši

ob nedeljah in zapovedanih praznikih l. 1886. (po direktoriji ljubljanske škofije).

(Dalje.)

5. decembra. II. Adventna nedelja. (*Dom. II. Adventus*), 2. cl. *De ea*, sem.

Glej „Cerkv. Gl.“ 1884. l., str. 96.

8. decembra. Neomadežano spočetje B. D. M. (*Immacul. Conceptionis B. M. V.*), dup. 1. cl. *cum Oct.*

Glej „Cerkv. Gl.“ 1884. l., str. 97.

12. decembra. III. Adventna nedelja. (*Dom. III. Adventus (Gaudete)* 2. cl. *De ea*, sem.

Glej „Cerkv. Gl.“ 1884. l., str. 97.

19. decembra. IV. Adventna nedelja (*Dom. IV. Adventus*), 2. cl., *De ea*, sem.

Glej „Cerkv. Gl.“ 1884. l., str. 97.

25. decembra. Rojstvo Gospodovo (*Nativitatis Domini*), dup. 1. cl. *cum Oct. privil.*

Glej „Cerkv. Gl.“ 1886. l., str. 98 in 99.

26. decembra. *Dom. (vac.)* Sv. Štefan, prvi mučenec in spomin vsih mučencev. (*S. Stephani, protomartyris et comnem. Oo. Ss. Martyrum*), dup. 2. cl. *cum Oct.*

Glej Cerkv. Gl. 1884. l., str. 99.

(Dalje prih.)

Občni zbor Cecilijinega društva v Ljubljani 14. okt.

(Dalje in konec.)

Sprejme se nasvet g. Karlina, naj se bolj pogosto poroča v društveni list, če tudi ne več, pa se naj vsaj program pošlje.

G. župnik Sajč nasvetuje dalje, naj bodo vse farne cerkve tudi naročnice na Cerkv. Glasbenik. S tem društvo dobi več dohodkov in cerkev bi imela sčasoma lep muzikalični inventar.

G. župnik Aljaž opomni na to, da ker cerkve že sploh veliko darujejo za orglarsko šolo, ne gre, da bi jim še večje breme nakladali, ampak vzemimo tudi sami kaj na svoje rame.

G. dr. Lesar je tega menenja, da ker cerkve plačujejo že čez 700 gld., naj bi se jim Cerkv. Glasbenik zastoj pošiljal, število naročnikov naj se pa skuša bolj pomnožiti. Okoli 500 duhovnikov je v naši škofiji, nič manj ne učiteljev in zraven pridejo še organisti. Če bi ti malo bolj pristopili k društvu, potem bi se pač povzdignil materialni njegov stan.

Tajnik g. Gnjezd pravi, da to, kar cerkve plačujejo, gre le za oskrbovanje orglarske šole; Cerkv. Glasbenik ni dobil od te svote v vseh desetih letih niti krajcarja ne; izdržuje se edino le iz naročnine. Tedaj ne ostane družega, kakor bolj skrbeti za ude in naročnike. — To se tudi odobri.

Program je s tem končan. Spregovori h koncu še mil. g. knezoškof: „Srčno Vas tukaj zbrane pozdravim in se zahvalim za obilno vdeležbo, posebno še ker je vreme tako neugodno in nekteri ste od daleč prišli. Zahvalim se Vam tudi za trud in delovanje, s katerim si prizadevate boljšati cerkveno glasbo.

Iz poročil gg. tajnika in glasbenega vodje zdelo se mi je, kakor da bi odsevala neka tuga in nezadovoljnost. To sem že opazil lansko leto in letos. A gospodje! ne vidi se vselej vseh in sad, če tudi se človek trudi in muči. Vsaka dobra stvar le počasi prodira. Če tudi še nimamo vsega, a dosegli smo vendar nekaj. Če pa vidimo tudi malo sadu, tedaj delajmo vstrajno naprej. — Precej naše škofije sem že obhodil, tedaj tudi lahko kaj razsodim. Pri petju sicer nisem zapazil kaj veliko raznoterost, a krivo je bilo naj več eno in isto cerkveno opravilo. Pa kar sem čul orgljanja, smemo že biti zadovoljni. Bilo je sploh dobro. Sim pa tje bi se že dalo še kaj popraviti, pa mislim, da ravno dober Vaš zgled bo tam naj več pomagal.

Kar se petja tiče, je v Ljubljani v nekterih krajih izvrstno. Sploh se izvršujejo skladbe, ki ne peljejo več človeka iz cerkve v teater. Na deželi bi bilo želeti več narodnega petja. Narodno petje je namreč to, ako ljudstvo samo tudi po cerkvi poje. Moja resna želja je, naj se to čedalje bolj goji. To se bo pa še posebno doseglo, ako se že v šoli otroci podučujejo v cerkvenih pesnih, ktere oni lahko pri svojih šolskih sv. mašah prepevajo. Vsak v svojem delokrogu naj si prizadeva za to. Saj je nekaj veličastnega v tem, ako se po prostorni cerkvi razlega lepa pesen iz toliko grl.

Zakaj je bilo do sedaj še tako malo vspeha, kriva je tudi nevednost. Pri slovesni sv. maši je petje bistveni del službe božje. Kakor duhovnu ni vse jedno, kako sam pri altarji svoje obrede izvrši, tako tudi ni vse eno, kako se tisti deli opravijo, ki so petju odločeni. Tedaj vneti za službo božjo, bomo gotovo tudi vneti za pravo petje.

Da pa je pri petju napredek, veste vsi kako je potrebno, da vse posluša in tudi uboga dirigenta; njemu se mora ves zbor podvreči, po njegovem navodu peti, le tako je lepa harmonična enota. Tako morajo tudi pravi Cecilijanci biti pokorni dirigentu, to je cerkvenim postavam. Kjer je cerkev enkrat določila, tam naj neha tudi vsaka osebna razsodba. Le v edinosti je moč in v pokorščini do sv. cerkve tudi vspeh cecilijanskemu petju.

Oziroma nasvetov, ki so se glasili, bi imel to opomniti. Reklo se je naj se večkrat o petju poroča. Res je to težko. Organist naj sam piše, ako drugaga ni. Hvaliti se ne mara in ako kaj graja, bo precej zamera med pevci, ki bodo rekli: Če njemu ne dopade, čemu svojo nezadovoljnost razglašuje celemu svetu! Mislim, ko bi vsako leto iz vsacega kraja le eno splošno poročilo prišlo, bi že bilo bolje. Postavim: te slovesnosti smo imeli, te pesni smo peli, se ve, če mogoče pristaviti tudi, kako. Tako bi se videlo, kje se zanimajo za pravo petje, vspeh in napredek bi se bolj videl in naj bi se tudi vselej srečno ne izvršilo, spoznalo bi se vsaj, kaj so se učili in to gotovo tudi drugim daje pogum.

V sekovski škofiji so bile taka poročila in so se dobro obnesla. Vedno bolj so se množila in čedalje boljše skladbe so prišle na dan. Kar je pa tam koristilo, bi pri nas tudi ne škodovalo in tako bi se unih težav izognili, ktere so se prej omenjale.

Drugi nasvet je bil, kako več udov pridobiti. Z zapovedjo tu ne gre; kaj pomaga, ako kdo donesek plača, da ima le mir. Prav je, ako cerkve, ki se nahajajo v boljšem finančnem položaju kaj več storé, sčasoma pridejo tako do lepega muzikalnega inventara. Pa potreba je, da se tudi skladbe izvršujejo, s samimi mrtvimi udi bi ne bilo veliko pomagano. Hočem še to stvar prevdariti in storiti, kar bo mogoče. Pametna misel je vstanoviti poverjenike po dekanijah, kjer je obširna dekanija; naj bi bila po dva, ali celo trije, da bi se jim delo olajšalo.

To so nekatere misli, ki so mi med zborovanjem prišle. — Sploh pa ne bodimo preveč tužni, ako se sad tako naglo ne pokaže. Z delovanjem, trdom in terpljenjem se veliko doseže. Menda nij dobre stvari na zemlji, ki bi se brez težave spravila na površje. Zatoraj navdušeni za sv. reč in s pomočjo božjo pojdite zopet na delo!

Ko je še mil. vladika na priprošnje predsednikovo podelil vsem sv. blagoslov, bilo je zborovanje ob $\frac{3}{4}$ 1 končano.

Ker je bilo že pozno, podala se je večina društvenikov v bližnjo Ferlinc-evo gostilno „k zvezdi“ na kosilo. Bilo je začetkoma 32 oseb, pozneje došli so še drugi, posebno ljubljanski. Tu nas je posebno razveseljeval oktet Vipavskih cerkvenih pevcev, ki so ubrano prepevali razne narodne pesmi. Tu se je pač videlo, kaj pridnost vse stori. Prav kmečki pevci so Vam to, ali lahko bi se s svojim petjem pokazali pred še tako zbranim občinstvom.

Po četrti uri zbrali smo se še pri slovesnih večernicah v cerkvi oo. frančiškanov. Trajale so precej dolgo, čez peto uro, zato se je podalo naj več vdeležencev na kolodvor, ki naj jih srečno popelje nazaj v njih delokrog.

y.

Iz mojega dnevnika.

J. Lavtižar.

22. jan. — V pregled smo dobili dva velika folijanta iz 16. veka. Prvi je prav lično tiskan leta 1581 v Rimu in obsega napeve za *Magnificat*, katere je zložil Tho-

maso Vittoria. Note so velike in brez taktovih črt. Na ta način se vsaka glasbena fraza ložje pregleda, ker ne motijo očesa vedno ponavljajoči se oddelki. Zato so naše običajne taktove črte bolj škodljive kakor koristne. Razkosá se z njimi glasbeni skupek (neudeña melisma) ter vsled tega ovira celotni pregled. Drugi folijant je pisan in obsega Palestrinove ofertorije. Pisani so kaj lepo, samo črnilo je nekoliko zarjevelo ter je zaradi svoje kemične sestave prejedlo močni papir, da so na mnogih krajih note in lepe črke začetnice (inicijale) prevotljene.

31. jan. — Četrta nedelja po svetih treh kraljih. Palestrinova čveteroglasna maša *Jesu Redemptor*. Benediktus je dvoglasna skladba za sopran in alt, pri hozani pa se oglasita tudi tenor in bas v čudoviti imitaciji, katero imenujejo zaradi mojsterske umetnosti *Hazard-Contrapunkt*. Ginljivo je basov *miserere* pri *Agnus Dei*. Popoldne nisem šel nič v mesto, ker se mučim ves dan s sinkopami v triglasnem stavku.

3. febr. — Začel preiskovati zgodovinske vire o kranjskem rojaku Jakobu Gallus-u (Hand'l Haend'l), katerega delovanje bode priobčeno v posebnem sestavku. Gallus je živel od leta 1550 do 1591. Nemci ga veliko bolj poznajo kakor mi in ga prištevajo že den vorzüglichen deutschen (!) Tonsetzern. (Primeri: *Compendium der Geschichte der Kirchenmusik* von Josef Sittard.) Emil Neumann pa piše v svoji obširni knjigi *Illustrierte Musikgeschichte* o Gallus-u: Sein Geburtsort war Krain in der österreichischen Provinz gleichen Namens (!)

5. febr. — *Falsi bordon*i imajo svoj izvir in svojo pravo podlago v Hukbald-ovem *organum*. Hukbald je bil menih pri svetem Amandu v Flandriji. Umrli je leta 930. On je začel prvi spremljati *cantus firmus* z drugim glasom. Ta drugi glas je bila kvinta melodije (d-a, e-h, f-c itd.). Spremljevanje vodilnega glasa s kvintami se imenuje toraj Hukbaldov *organum*. Kdo se je takrat menil za ravnotežnost v postopih *motus rectus*! Da so imeli le popolno konsonanco, pa je bilo dobro. V poznejših časih (v 11. in 12. stoletju), ko sta prišla k melodiji dva glasova, se je spremljevalo v terci od pravega ali fundamentalnega glasa. Vsled tega so nastali sekst-akordi. Ker imajo le-ti svojo podlago v fundamentalnem basu, kateri je pa manjkal, se imenuje tako spremljevanje *falsi bordon*i t. j. napačni bas, falscher Bass, *faux bourdon*. *Falsi bordon*i, kakoršni so sedaj v navadi, da pride namreč na več besedi en akord toda s pravim, temeljnim basom, niso več *falsi bordon*i v pravem pomenu besede. Kot taki so se razvili v beneški šoli. Skladatelji so: Asola, Bernabei, Costanzo Porta, Viadana, Caesar de Zachariis in drugi.

(Dalje prih.)

D o p i s a.

Rudnik 16. nov. 1886. Pri letošnjem občnem Cecilijinem zboru obravnavalo se je kakor znano, tudi vprašanje, ali naj se v „Cerkv. Gl.“ sporočuje, kaj se je tã ali tam pelo ob kaki slovesnosti, ter ali naj se takim sporočilom pridene kaka kritika ob izvršbi dotičnih skladeb, ali ne. Menenja bila so različna, kajti vsaka trditev ima svoje razloge „pro in contra“. Za „suhe“ programe se je navajalo, da bi taisti tudi brez kritike marsikaterim korom služili vsaj za to, da bi se vedeli v enaki priliki po njih ravnati; potem, da se s takimi razglasili vsaj naznanja dobra volja dotičnega kora ter označuje njegovo sukcesivno napredovanje, kar služi mnogim drugim v spodbudo in posnemanje. Proti „suhim“ programom pa se je naglaševalo, da bi bili taisti presuhoparni, pre-enakolični, in bi se marsikaj vedno ponavljalo že pri taistim kora, še bolj pa pri različnih. — Za „kritične“ objave pevskih izvršeb se je povdarjalo, da bi oné stoprav donašale pravo luč v vrednost dotičnega kora ter bi ločili zrnje od plev; oné bi v okom prišle očitjanju: „Sporočujete in se hvalite, kaj da ste peli; a tega ne poveste, kako da ste peli“. Proti „kritičnim“ razglasbam se je omenjalo, da bi se taiste večidel ne mogle podajati, ker v mnogih krajih je organist edina oseba muzikalno izobrazena; ta pa sam o sebi ne more kritike pisati, in tudi nima kot pevovodijsa, ali celo kot pevec v sredi med pevci popolnega

vtisa o izvršini kakovosti, kar more imeti le v nekoliko daljavi od pevskega kora. Zato naj bi tako kritično sporočilo podajale druge pri petju nevedeležene muzikalno izobražene osebe; če jih je kaj? Proti kritizovanju se je tudi natezalo s pomislikom, da bi zlasti neobzirna kritika vtegnila koga žaliti ter več škodovati, kakor koristiti. — Vsako menenje ima toraj svojo dobro stran, a nobeno ni tako popolno, da bi se mu ne moglo kaj ugovarjati. Vendar pa mislim, da je boljše nekaj kakor nič, boljše navedba „suhih“ programov, kakor popolno molčanje, vsaj v teku enega leta iz vsacega kraja, da se vsaj laglje pregleda, kod je že prešinila cecilijanska ideja ne samo po Kranjskem, ampak po vseh slovenskih deželah; kako kje raste, kako kje tudi pojema. Ako se more tem oznanimom še kaka zdrava in previdna kritika pridejati, toliko bolje, kakor so prav dobro povdarjali mg. knezoškof v svojem govoru. Sad tega razmotrovanja pokazal se je že v zadnjem „Cerkv. Gl.“, kjer g. m. K. Karlin priobčuje muzikalno stran ob slovesnosti cerkvenega posvečevanja pri sv. Jakobu v Ljubljani s kratko, a dobro in resnično kritiko. Ono debatovanje vtrdilo je tudi mene še bolj v sklep, sporočati še bolj pogostoma in natančneje cerkveno-muzikalne produkcije zlasti liturgične našega pevskega kora. Da bi se to toliko laglje zgodilo, osnul sem si „inventarij liturgičnih knjig in cerkvenih muzikalij ter repertoar v teku cerkvenega leta izvrševanih kompozicij, osobito liturgičnih po cerkvenem pevskem zboru v Rudniku“, v katerega sem zabilježel vse cerkveno-lastne liturgične knjige in muzikalije in pustil prostor, da se pripišejo še nadaljne omišljave. V drugi del (v repertoar) one knjige pa sem postavil praznik za praznikom liturgično izvršbe našega kora od začetka njegovega cecilijanskega prerodenja do zadnje liturgične projave, kolikor sem se mogel domisliti iz spomina od l. 1881 dalje in kolikor sem našel objavljenega po „Cerkv. Gl.“ Žal, da se mnorega ne spominjam in da nij bilo v „Cerkv. Gl-u“ prijavljeno, da bi se videlo, kako se je cecilijno dete polagoma iz plenice razvijalo in že čvrst dečko postalo. Zraven te inventarne in repertoarne knjige sem uvel tudi drugo z naslovom: „Zaznamek muzikalnih novitet v farnem pevskem zboru Rudniškem z evidencijo pevskega zbora ter vdeležbe njegovih članov pri posamnih poskušnjah“. Namen te knjige je v prvem delu v razvidnost dejati sestav pevskega zbora ter njegov sukcesivni naraščaj ali pojembo in ob enem temelj položiti farnemu pevskemu društvu; v drugem pa si pred oči stavljati načrt pevskega vaj ter doseženi smoter pri taistih; pa tudi v razvidnosti imeti kolikost njihove vdeležbe, kar bi vtegnilo biti merilo pri podelitvi honorara. S tem naj bi bila ustanovljena tudi kronika farnega pevskega kora. Vse to objavljam, ker bi morda komu dotična uredba ugajala in bi si vtegnil slično osnovati. Pečam se tudi z mislijo kako bi se farni kor prestrojil v farno pevsko društvo z gotovimi pravili potrjenimi od preč. knš. ordinarijata ali z njegovo pomočjo postal celo kot podružnica cerkvene bratovščine. Morda se kot tako (društvo) kje že nahaja kak farni kor n. pr. v Kranjski dekaniji; in če je temu tako, je pač želeti, da bi se njegova osnova objavila. (Konec prih.)

Iz Šmartna pri Kranji v novembru. Ko sem Vam, g. vrednik, pred kakimi 7 leti poslal naročnino na „Cerkv. Gl.“, zapisal sem na odrezek nakaznični kaj „poetično“ opazko: Za petje v cerkvi žalostni so časi, zato se „Glasbenik“ povsod Ti glasi! Obraz Vaš bi bil pač rad videl takrat, ko ste čitali te besede „poetično navdahnene“ — a istinite so bile pa vendar le. Opisovati oni čas, nij me volja, niti časa nimam, ker so to — tempi passati. Danes je drugače. Zato Vam napišem par vrstic, nekoliko radi tega, ker so bili vsi zadnji zborovalci „Cec. društva“ ene misli, naj se več poroča iz raznih krajev, nekaj pa radi tega tudi, da bodete Vi, prav Vi g. vrednik, vedeli, da ni povsod tako, kakor si mislite. (Veselilo bi nas vedeti, koliko Vašemu enacih korov da je še po deželi; na dan ž njimi! — potem bomo videli „rosenfarben“, in to kaj radi. Vr.) Toraj ad rem! Naš jako marljivi organist obhaja ravno obletnico svojega uspešnega delovanja pri nas. Zato Vam bodem navedel, kar je v tem kratkem času naučil; uverjen sem, da se bodete čudili organistu in pridnim pevcem na tolikem vspelu na deželi, kjer so sekirice večinoma — španska vas.

Introitus in Communio iz Graduale Romanum. Latinske maše: *Missae in hon. s. F. a. S.* (Molitor) brez *Credo*; *missae in hon. s. Caeciliae* (Foerster) — cela; *missae Statuit ei Dominus* (Lavtžar) brez *Credo*; *Kind Jesu Messe* brez *Credo*. Kjer se dotični „*Credo*“ ne poje, se poje *Credo Cantus Gregor.* harm. A. Foerster.

Tantum ergo od raznih skladateljev; med njimi jako ljubka kompozicija g. župnika Lavtžarja, koja je iz Regensburga poslal v spomin pridnemu koru Šmartinskemu. *Asperges in Vidi aquam* od Foersterja; ravno tega skladatelja *Te Deum*, ki se kaj imposantno sliši raz kor.

Regina coeli: A. Foerster. *Graduale in Offert.*: *Ascendit Deus*: Foerster 1. pril. 1878. *Sacerdotes Domini*: Hladnik 5. pril. 1885. *Diffusa est*: Lavtžar 1. pril. 1884. *Viderunt omnes Fines terrae*: Foerster 12. pril. 1881; *Veni sancte spiritus*: Foerster 3. pril. 1878. *Ave Maria*, možki zbor: Dr. Chmeliček 12. pril. 1884; *Veritas mea*: Lavtžar 3. pril. 1882; *Haec Dies* — možki zbor: Hladnik, ki še ni obelodanjena; *Terra tremuit*: Foerster; *Haec dies in Angelus Domini*: Skuhersky; *Oculi omnium*: Foerster; *Istorum*: Casciolini; *Gloriosus*: M. Lans; *Domine Deus*: Witt; *Timete*: Foerster; *Iustorum animae*: Haller iz *Lauda Sion*; *Locus iste*: Carli za možki zbor; *Assumpta es Maria*: Laharnar 8. pril. 1886; *Propter veritatem*: Foerster 8. pril. 1881; *Ecce sacerdos magnus*: Burgarell 6. pril. 1885; *Ave Maria*: Burgarell 11. pril. 1882.

Za praznik sv. R. T.: *Sacris solemnis*; *Verbum supernum*; *Aeterne Rex*. Laitner 3. — 4. pril. 1879. *Adoro Te*. E. Frey 7. pril. 1878; *O sacrum convivium*: Kokošar za možki zbor; *O esca viatorum* za možki zbor: A. Schubiger. K toliko raznim in lepim skladbam rečem le: *Fac similiter*!

Pri črnih petih s. mašah poje g. organist sam, pa sem vselej vesel njegovega mladeniškočvrstega glasu. Poje pa latinsko mašo: Foerster, Witt, P. Hribar in Hladnik.

Če Vam povem še, da iz „Cecilije“ pojejo naši slavčeki do zadnje note pravilno blizu 100 pesnic, mislim da sem povedal veliko. (Gotovo prav veliko! Vr.)

Tako sem sporočil do malega vse, kar se poje pri nas in reči moram tudi, da me je izpeljava, izvzešji kaj malega, vselej popolnem zadovoljila. O priliki duhovnih vaj, koje smo obhajali pretekli mesec, bilo je veliko petja pri tihih sv. mašah in slovesnih. Pa sodba vsih pričujočih gospodov — med njimi par muzikalično jako naobraženih — bila je soglasna, da se na deželi malokje tako dovršeno petje nahaja.

To naj spodbuja tudi na dalje g. organista in naše vrle pevkinje in pevce, ki vselej z velikim veseljem dohajajo k vaju, da bodo tudi za naprej s svojim miloglasnim petjem slavili večnega Boga in budili pobožna čutila v srcu svojih sofaranov. V to ime Bog in sv. Cecilija!

Razne reči.

† Prevzvišeni gospod dr. Funder, knezoškof Krški, je kakor iz drugih časnikov znano, dné 1. okt. po čletnem vladikovanju, 66 let star v Celovci umrl. Spodobí se, da tudi „C. Gl.“ preblagemu ranikemu tu skromen spominek postavi s tem, da pove, da je bil o potrebi reforme cerkv. glasbe popolnem prepričan, da je o prilikah občnih zborov slovesno pontifikoval in krško Cec. društvo gmotno podpiral. Tudi je, še živ, podaril lepo svoto 1000 goldinarjev v ta namen, da se v Celovci vstanovi šola za orglavce. R. I. P.

— G. Ig. Hladnik je zložil 6. op. „Tri božične pesni“ za mešani zbor in samospev. Cena 40 kr. Čisti dohodek je namenjen „študentovski kuhinji“ v Ljubljani. Prodaja katoliška bukvarna. Pesni na besede „Raduj, raduj se človek moj!“ — „Kar je že dolgo želel svet“, — „Tje od zahoda solnčnega“ so zložene v prostejšem slogu in so priprava za božične veselice po hišah in društvenih zavodih.

— „Cecil. društvo za goriško nadškofijo“ je z dovoljenjem preč. knez nadškofijskega ordinarijata goriškega izdalo II. zvezek „Cerkvenih pesni nabranih med slovenskim narodom“ s tem namenom, da jih podari svojim udom kot letno darilo. Zvezek obsega 21 pesni, harmonizovanih (razen dveh) od dobroznanih nam skladateljev, preč. g.

J. Kokošar-ja in g. D. Fajgetj-na. Ker misli C. Gl. prihodnjč prinesiti daljšo oceno te lepe zbirke, naznanjamo danes le toliko, da se dobiva v „katoliški bukvarni v Ljubljani“ po 55 kr. eksemplar; ravno ondi se prodaja tudi še L. zvezek iste zbirke po enaki ceni 55 krajcarjev. Obadva zvezka skupaj veljata 1 gold.; po pošti 5 kr. več za vsaki zvezek. Čč. gg. duhovni, orglavci in cerkveni pevci, sezite po njih! —

— Mesto daljšega dopisa z Dunaja, ki ga zaradi osebnosti ne moremo natisniti, a tudi ne popolnem zamolčati, postavimo tu le kratko notico, katera pa sama ob sebi že dosti pové. G. dopisnik pravi, da so dunajski časniki pretekli teden naznanjali slovesno mašo, katera je bila prvo adventno nedeljo ob 10. uri v votivni cerkvi, sloveči kot središče pravega cerkvenega petja; vsaj ondodni župnik je predsednik dunajskemu društvu „sv. Ambrozija“ za cerkveno glasbo. Pelo se je, poleg neke L. Hetsch-eve maše, graduale od Führer-ja in offertorium od gospé baronice Bauduin. Sopran-solo pela je gospodična pl. Lieder; horn-solo pa trobil g. pl. Wiprich, član c. kr. opere. — Dunajčanje, kaj hočete še več?! Vender ne tudi druga avstrijska cecil. društva preustrojiti po kopitu votivne cerkve??

Vabilo na naročbo.

Z današnjo številko zaključí „Cerkv. Gl.“ 9. leto svojega obstanka. — Preden je list jel izhajati, obrnili smo se do merodajne strani proseč dobrega sveta. A, ne da bi se bilo nam prigovarjalo, da le na dan z listom; marveč odsvetovalo se je nam, češ da čez par let bode moral „Cerkv. Gl.“ zaradi prepričle duševne in gmotne podpore prenehati. Ta misel nij izhajala iz naši reči nasprotnega duha, ampak iz lastne skušnje blagega gospoda, ki je bil svoje dni tudi vrednik, poln gorečnosti in dobrega upanja. Toda gorečnost je zgorela in up je šel po vodi. — Nismo se ustrašili tega odsvetovanja, temuč spravili na dan Cec. društvu prepotreben organ, zaupajoč na pomoč božjo in podporo mnogih somišljenikov. In nismo se varali; dasi tudi moramo reči da smo svojo nado takrat višje stavili, kakor je danes resnica. Truda je bilo mnogo in (Bogu bodi potoženo) nasprotovanja se tudi nij manjkalo; vendar trud je poplačan s tem, da vidimo, kako če dalje bolje prodirajo glasbenikovi nazori gledé cerkvene glasbe. Počasi sicer hodimo dalje, a gibljemo se vendar. Da je pa temu še tako, imamo v prvi vrsti zahvaliti se čč. gg. dopisnikom in potem čč. gg. naročnikom. Res je, da so nekatera peresa zarjavela, in marsikateri list z besedico „retour“ se povrnil ali neplačan ostal; vendar se s tem vabilom zaupljivo obračamo do svojih prijateljev dopisnikov, naj si poiščejo novih jeklencev ter zopet kaj pišejo za 10. letnik „Cerkv. Gl.“ Dosedanje čitatelje lista pa lepo prosimo naj nikar ne opuščajo, se nanj naročiti, marveč vsak naj pridobi poleg sebe še enega naročnika. Ako se to zgodi, potem smo na terdnem in ne bode se bati, da bi tudi naša gorečnost ne zgorela in naš up po vodi ne splaval.

„Cerkvenega Glasbenik-a“ deseti tečaj bode izhajal kakor dosedanji po enkrat na mesec in bode stal s prilogo vred po **2 goldinarja** na leto; za ude Cec. društva in za cerkve ljubljanske škofije pa po **1 gl. 50 kr.** Dopisi in naročila naj se pošiljajo z napisom:

Vredništvo (ozir.) opravišтво

„Cerkvenega Glasbenika“ v Ljubljani.

Mestni trg, 10.

Pridana je listu 12. števil. priloga.

— Odgovorni vrednik lista Janez Grjezdá. — Odgovorni vrednik glasb. priloge Anton Foerster.

Zalaga Cecilijino društvo. — Tiska R. Milic.